

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА  
ПСИХООСВІТА ТА ПЕДАГОГІКА ДОРΟΣЛИХ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**

Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**

Код компонента в освітній програмі: **ОК 15**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **I**

Семестр(и): **I (осінній)**

Тип освітнього компонента: **нормативний**

Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **обсяг знань достатній для вступу на спеціальність**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: **Фоміна Людмила Володимирівна**

email: lv.fomina1@knmu.edu.ua

**ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

Освітній компонент «Психоосвіта та педагогіка дорослих» є нормативним освітнім компонентом для здобувачів освіти ОПП «Клінічна психологія». Вивчається на 1 курсі упродовж 1-го семестру. Предметом вивчення освітнього компонента є основні категорії, базові принципи і методи роботи психолога у сфері психоосвіти, розвитку навичок саморозвитку та підвищення кваліфікації..

**МЕТА КУРСУ:** спрямована на озброєння здобувачів освіти знаннями про принципи, методи і практики роботи з дорослими у сфері психоосвіти, розвитку навичок саморозвитку та підвищення кваліфікації.

**РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

- проектувати і впроваджувати освітні програми для дорослих слухачів;
- добирати та адаптовувати методи навчання дорослих відповідно до їхніх потреб;
- застосовувати методи активного та інтерактивного навчання дорослих;
- використовувати психоосвітні технології для розвитку стресостійкості, комунікаційних навичок, критичного мислення;
- здійснювати психологічний супровід процесу навчання дорослих;
- оцінювати ефективність навчальних і виховних програм для дорослих.

**ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

**Перелік тем лекцій (20 год.):**

1. Вступ до психоосвіти та педагогіки дорослих. Концепція психоосвіти: історія виникнення, цілі та завдання. Педагогіка дорослих: андрагогіка та її основні принципи. Роль викладача/тренера в навчанні дорослих.
2. Особливості дорослих як суб'єктів навчання. Психологічні та когнітивні відмінності дорослих. Мотивація дорослих до навчання. Теорії розвитку особистості дорослої людини.
3. Принципи навчання дорослих: досвід як джерело навчання. Самоосвітня діяльність дорослих. Практичне використання андрагогічних принципів.
4. Методи та форми навчання дорослих. Інтерактивні методи: тренінги, семінари, воркшопи. Самоосвіта: кероване та некероване навчання. Роль технологій у навчанні дорослих.
5. Емоційний інтелект: роль емоційного інтелекту в навчанні та професійному житті. Техніки розвитку емоційного інтелекту. Практичні вправи для тренування EQ.
6. Ціль, завдання, методи психоосвіти. Психоосвітня допомога клієнтам зі стресасоційованими розладами в сучасних умовах
7. Психоосвітня допомога хворим на шизофренію та їх родичам

8. Психосвітня допомога хворим на афективні розлади
9. Психосвітня допомога хворим на деменцію та їх родичам
10. Психосвітня допомога хворим хімічні та нехімічні залежності та їх родичам

**Перелік тем практичної роботи (30 год):**

1. Вступ до психосвіти та педагогіки дорослих. Концепція психосвіти: історія виникнення, цілі та завдання. Педагогіка дорослих: андрагогіка та її основні принципи. Роль викладача/тренера в навчанні дорослих.
2. Особливості дорослих як суб'єктів навчання. Психологічні та когнітивні відмінності дорослих. Мотивація дорослих до навчання. Теорії розвитку особистості дорослої людини.
3. Принципи навчання дорослих: досвід як джерело навчання. Самоосвітня діяльність дорослих. Практичне використання андрагогічних принципів.
4. Методи та форми навчання дорослих. Інтерактивні методи: тренінги, семінари, воркшопи. Самоосвіта: кероване та некероване навчання. Роль технологій у навчанні дорослих.
5. Емоційний інтелект: роль емоційного інтелекту в навчанні та професійному житті. Техніки розвитку емоційного інтелекту. Практичні вправи для тренування EQ.
6. Ціль, завдання, методи психосвіти. Психосвітня допомога клієнтам зі стресасоційованими розладами в сучасних умовах
7. Психосвітня допомога хворим на шизофренію та їх родичам
8. Психосвітня допомога хворим на афективні розлади
9. Психосвітня допомога хворим на деменцію та їх родичам
10. Психосвітня допомога хворим хімічні та нехімічні залежності та їх родичам

**Перелік тем самостійної роботи студента (50 год.)**

1. Вступ до психосвіти та педагогіки дорослих. Концепція психосвіти: історія виникнення, цілі та завдання. Педагогіка дорослих: андрагогіка та її основні принципи. Роль викладача/тренера в навчанні дорослих.
2. Особливості дорослих як суб'єктів навчання. Психологічні та когнітивні відмінності дорослих. Мотивація дорослих до навчання. Теорії розвитку особистості дорослої людини.
3. Принципи навчання дорослих: досвід як джерело навчання. Самоосвітня діяльність дорослих. Практичне використання андрагогічних принципів.
4. Методи та форми навчання дорослих. Інтерактивні методи: тренінги, семінари, воркшопи. Самоосвіта: кероване та некероване навчання. Роль технологій у навчанні дорослих.
5. Емоційний інтелект: роль емоційного інтелекту в навчанні та професійному житті. Техніки розвитку емоційного інтелекту. Практичні вправи для тренування EQ.
6. Ціль, завдання, методи психосвіти. Психосвітня допомога клієнтам зі стресасоційованими розладами в сучасних умовах
7. Психосвітня допомога хворим на шизофренію та їх родичам
8. Психосвітня допомога хворим на афективні розлади
9. Психосвітня допомога хворим на деменцію та їх родичам
10. Психосвітня допомога хворим хімічні та нехімічні залежності та їх родичам

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

**Консультації:** онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

**Методи навчання:** лекції, інтерактивні дискусії, робота в малих групах, аналіз і розв'язання комунікативних ситуацій, метод кейсів, рольові ігри, моделювання професійних діалогів, тренінгові вправи з розвитку комунікативних навичок, метод самопрезентації, мозковий штурм.

### ОЦІНЮВАННЯ

**Поточна навчальна діяльність (ПНД).** Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_vidprac\\_zaniat.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf)).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

**Індивідуальні завдання (ІЗ)** оцінюються до 10 балів.

**Підсумковий контроль.** Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

**Оцінка з дисципліни (ОД).**  $ОД = ЗНД + ІЗ + 3$ .

**Оскарження результатів підсумкового контролю** проводиться у встановленому в ХНМУ порядку ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_apel\\_kontrol.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf)).

### ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Рекомендації щодо роботи на курсі:** брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

**Відвідування занять.** Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_vidprac\\_zaniat.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf)).

**Академічна доброчесність.** ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_ad-1.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf)).

**Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту** допускається лише з дозволу викладача.

**Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами.** Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

**Час відповіді викладача:** 24 години.

### Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

**Технічна підтримка:** АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

### РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Авшенюк Н.М., Огієнко О.І., Постригач Н.О., Марусинець М.М., Котун К.В., Дяченко Л.М., Годлевська, К.В. (2020). Тенденції розвитку освіти дорослих у розвинених країнах світу: монографія. Кропивницький: ІмексЛТД

2. Аніщенко О.В. (2022). Професійна компетентність андрагога: методичні рекомендації. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738511>
3. Дубасенюк О. А., Самойленко О. А. ( 2020). Основи андрагогіки (для фахівців у галузі освіти дорослих): навч.-методичний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка.
4. Лук'янова, Л. (2022). Концепція підготовки педагогічного персоналу до роботи з дорослими. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732916>
5. Лук'янова Л., Добровські Т., Валасік М. (2023). Навчальнодіяльнісна мотивація дорослої людини: психологічна сутність і структура. Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи, 24(2), 10-25. [https://doi.org/10.35387/od.2\(24\).2023.10-25](https://doi.org/10.35387/od.2(24).2023.10-25)

Зав. кафедри української мови,  
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА